

Sabine De Vos: leefmilieuschepen met pit

Sinds Sabine De Vos in 2006 leefmilieuschepen werd in Sint-Martens-Latem, probeert ze wat extra schwing te brengen in het natuur- en milieubeleid van de gemeente. En dat lijkt ook te lukken. Nu er met de uitbreiding van de milieudienst en de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst met het Vlaams Gewest twee belangrijke dossiers zijn goedgekeurd, zochten we Sabine De Vos op voor een interview.

TOM EMBO

De schepen is meteen op dreef. "Sensibiliseren en informeren zie ik als iets heel cruciaals. Milieu blijkt in de praktijk nog te vaak een woord zonder inhoud. Ik wil de inwoners van Latem en Deurle beter op de hoogte brengen van de diversiteit van het milieubeleid. Milieu is meer dan bomen planten. Zuiver water, bewust omgaan met energie en meer natuur zie ik als belangrijke peilers.

Zo heeft de gemeente een milieupremie ingevoerd voor REG-investeringen – rationeel energiegebruik. Jaarlijks voorzien we hiervoor 10.000 euro. Voorlopig volstaat dit bedrag, maar meer en meer mensen vinden de weg en wekelijks komen er dossiers op het schepencollege van inwoners die kiezen voor dubbel glas, bijkomende isolatie, zonnepanelen, enzovoort. Om het administratief eenvoudig te maken, hebben we onze premie gekoppeld aan de premies van Eandis. Op die manier hoeven we de initiatiefnemers niet te belasten met twee dossiers. Als Eandis het dossier goedkeurt, komt de gemeentelijke premie er bovenop. Jammer genoeg weten nog te weinig mensen wat de gemeente aanbiedt. Voor honderd gezinnen in Latem kunnen we nog een gratis energiescan laten uitvoeren. Daarbij tonen specialisten hoe je de energiefactuur in je woning kunt laten dalen (zie kader). Dankzij de samenwerking tussen de gemeente en het Gents Milieufrent (GMF) hebben de bewoners trouwens recht op twee uur gratis advies over energievriendelijk bouwen".

De gemeente wil zelf investeren in rationeler energieverbruik in de eigen gebouwen. "Nu investeren om over tien jaar te besparen, is mijn motto," stelt Sabine.

“Het maakt me niet altijd populair, omdat de oplossingen die ik samen met het College voorstel vandaag geld kosten en de resultaten maar op termijn zichtbaar zijn. Misschien kan ik de vruchten van mijn beleid niet zelf plukken, maar dat vind ik niet erg. Ik ben als politica niet bezig met mijn stemmen van morgen, ik ben niet afhankelijk van de politiek. Ik denk op termijn en werk aan de toekomst van mijn kinderen en van de planeet.”

Milieu en onderwijs gecombineerd

“Als ik kan, probeer ik mijn bevoegdheid voor onderwijs te combineren met die van milieu. Zowel voor de sporthal als voor de gemeenteschool is een energiescan gemaakt, omdat wij bevoegd zijn voor de infrastructuur. Op basis daarvan zijn al veel investeringen uitgevoerd of gepland, zoals het plaatsen van thermostaatkranen en het isoleren van de daken. Binnenkort worden – net als in de sporthal – de oude stookolieketels vervangen door moderne, energiezuinige gasinstallaties. We vervangen ook systematisch al het enkel glas door dubbele beglazing. Als schepen van Onderwijs wil ik ook de goede samenwerking tussen alle scholen in de gemeente bevorderen. ‘Met belgerinkel naar de school en winkel’ is een actie waarbij wij met alle scholen samenwerken. Ook bij de opmaak van de gratis verkrijgbare ‘Schoolfietskaart’ voor veilig fietsverkeer van en naar school hebben alle oudercomités en scholen geholpen. Zij werken ook mee aan de zwerfvuilactie en een wandelnamiddag voor ontwikkelings-samenwerking, eveneens een van mijn bevoegdheden. En het doet mij plezier dat we in Latem nu ook MOS-scholen hebben.” MOS staat voor Milieuzorg Op School en in dit kader zijn er acties op het vlak van afvalpreventie, energie, natuur, water en verkeer. In Vlaanderen zijn meer dan 2500 scholen aangesloten.

“Voor het derde jaar op rij gaan we vanuit de milieudienst de 1100 kinderen van alle scholen opnieuw betrekken bij een boomplantactie. Dat vind ik belangrijk. Enerzijds leren we kinderen op die manier bewust omgaan met hun leefomgeving en bouwen we nu meteen aan een groene plek waar ze later zelf met hun kinderen van kunnen genieten. Anderzijds werkt het ook sensibiliserend voor volwassenen. De kinderen nemen hun ouders immers mee naar de plek waar ze vol trots een boom hebben geplant. Via de kinderen wordt natuur een gespreksonderwerp in de huiskamer.” Als schepen is Sabine de drijvende kracht achter de boomplantacties. Ze weet de kinderen bij het planten bijzonder enthousiast te maken. Als kinderen haar zien, klinkt het dan ook vaak: “Aha, de

madam van de bomen is daar.” In 2008 is het Turrebos geplant (achter Café Sint-Martinus) en in 2009 het Neckersbos, een deel van het Parkbos (te bereiken via de Keistraat). In 2010 blazen we nieuw leven in het verwaarloosde populierenbosje aan de Oosterdijk.

“Ik ben als politica niet bezig met mijn stemmen van morgen. Ik denk op termijn en werk aan de toekomst van mijn kinderen en van de planeet.”

De ‘madam’ van de bomen

Je kunt Sabine inderdaad gerust een ‘bomenmadam noemen’. “Samen met de waardevolle input van het Arboretum, een nieuwe commissie van kenners en inwoners die de gemeente adviseren, zal de gemeente eerstdaags starten met de opmaak van een bomenplan. Gelukkig werkt er binnen de gemeentelijke dienst Grondgebiedzaken een echte bomenexpert.” In het verleden zijn al twee pogingen gestrand, maar we willen graag geloven dat het deze keer wel gaat lukken. Er is meer dan 30.000 euro uitgetrokken om via dit werkplan het groene karakter van ons dorp te vrijwaren. Dat zal op termijn ook heel wat geld besparen. Vroeger werden vaak lukraak bomen geplant, weliswaar met de beste bedoelingen, maar zonder veel zorg te besteden aan een goede soortenkeuze. En met het onderhoud van de bomen liep het in Latem, zoals in veel andere Vlaamse gemeenten, goed fout. Als gevolg daarvan moeten sommige prachtige oude bomen uit veiligheidsoverwegingen vroegtijdig gekapt worden. Soms moeten ze al na tien tot vijftien jaar worden geveld, omdat onvoldoende rekening is gehouden met fietspaden, nutsleidingen of buurtbewoners.

“Zonde,” stelt Sabine, “met dit bomenplan willen we het hernieuwde boombeheer in de gemeente professioneel onderbouwen. Daarbij is het belangrijk dat de geschikte – best inheemse – boom op de juiste plaats komt. Maar ook de snoei moet voortaan professioneler gebeuren. Zo kunnen we in de toekomst een dorp blijven met een belangrijk patrimonium aan oude bomen. Dit kan ook door middel van een langetermijnplan voor het snoeien. Op die manier kunnen de honderden bomen die de voorbije jaren zijn aangeplant, optimaal groeien. We zijn bezig met een echte in-

haalbeweging. Veel van onze bomen zijn in slechte conditie en we moeten ze koesteren als patiënten. Soms lukt dat niet meer en moeten we bomen kappen, hoewel de ziekte of de reden van kapping voor de leek niet altijd zichtbaar is. Ik begrijp dat dit gevoelig ligt en het valt ook niet altijd gemakkelijk uit te leggen. Daarom vind ik dat bomenplan zo belangrijk. Daarnaast investeren we in een betere opleiding van de gemeentelijke arbeiders die onze bomen onderhouden.”

Dat bomen belangrijk zijn, bewijst de gemeente ook nog door voor het eerst bomen te laten beschermen als monument. De knoteiken in de Hoge Heirweg (wellicht de oudste bomen in het dorp) kregen alvast wettelijke bescherming. “Maar we gaan verder,” zegt Sabine, “we zullen in Latem diverse waardevolle dreven sluiten voor doorgaand verkeer. Op die manier kan een dorpsparel als de Rode Beukendreef gered worden.” Het autoverkeer heeft vooral een nefaste invloed op het wortelstel van de dreefbomen, waardoor die ernstig aangetast raken. Sabine wil ook dat de mensen zelf meer rekening houden met de waarde van bomen op hun particuliere gronden. “Te vaak worden bomen onnodig gekapt. Daarom moeten de inwoners voor elke waardevolle boom een kapvergunning aanvragen en verplicht het college in de vergunning ook tot heraanplanting. Overal waar mogelijk worden bomen gespaard door gesprekken met de aanvragers. De mensen beseffen nog te weinig dat ze bij de milieudienst altijd informatie kunnen inwinnen over het rooien en planten van bomen. Zonder kapvergunning een boom omhakken, kan een fikse boete opleveren! Als overheid kunnen we dat niet alleen: de goodwill en liefde voor bomen moet ook van de aanvragers komen. En daarvoor moet je – alweer – sensibiliseren en informeren en pas in derde instantie beboeten. We hebben een speciale werfbrochure gemaakt voor aanvragers en voor aannemers die de werken uitvoeren.”

Gaat het wat traag?

Sabine De Vos geeft toe dat een en ander sneller mag gebeuren als het van haar afhangt. “We hebben een moeilijke start gekend omdat de milieudienst onderbehand was. Nu Jana Verlinde de dienst voltijds heeft versterkt, kan ik het beleid meer in concrete daden omzetten. Ik ben dan ook gelukkig dat deze sterke kracht zich zo snel heeft ingewerkt. Zo konden we eindelijk intekenen op de samenwerkingsovereenkomst met het Vlaams Gewest.” Vroeger was dit niet mogelijk en daarvoor heeft de gemeente financiële input van de Vlaamse overheid voor bepaalde projecten verloren. Sinds kort kiest de

gemeente voor het gebruik van FSC-hout voor de renovatie of bouw van de eigen infrastructuur. Hout met het FSC-label is afkomstig uit goed beheerde bossen. Het is dus een milieuvriendelijk product dat wordt geogst zonder het bosecosysteem te beschadigen.

Door de versterking van de milieudienst bloeit ook de Milieuraad weer open. "Een paar keer per jaar zette we onze deuren open voor iedereen. Zo zullen we binnenkort een tuinenfietstocht organiseren in samenwerking met VELT om ecologische tuinen in de gemeente te bezoeken. Iedereen is welkom, ook op de daaraan gekoppelde Open Milieuraad! We zullen de informatie daarover ook opnemen in de wekelijkse nieuwsbrief van de gemeente. Sint-Martens-Latem hanteert al langer een nultolerantie ten opzichte van pesticiden en met deze fietstocht kunnen we onze bewoners tonen dat het bij hen ook zonder kan."

"Hoewel ik het ook allemaal sneller wil, moet je begrijpen dat sommige processen tijd vergen. Zo zetten we de komende jaren sterk in op de infiltratie, afkoppeling en aanleg van riolering – een bevoegdheid van de burgemeester. Ook de ruiming van grachten wordt steeds beter opgevolgd. Op die manier kunnen we zuiver water krijgen en zo een van de belangrijkste milieu- en natuurproblemen in onze gemeente aanpakken. Ik denk dat ze me soms een lastige tante vinden op vergaderingen over die dossiers, maar ik kan niet hard genoeg op dezelfde nagel blijven kloppen. Een snelle uitvoering van de rioleringswerken zal helpen bij de sanering van het rietveld in de Baarle Frankrijkstraat. Daardoor zullen in de Meersbeek, in ons gemeentelijk

natuurgebied Latemse Meersen, eindelijk opnieuw vissen en kikkers kunnen terugkeren. Omdat je met zoveel partners moet samenwerken en de kosten zo hoog zijn, duurt het langer dan ik zou willen. Maar het komt wel goed en daar gaat het om. Ook hier is de inbreng van de particulier van groot belang. Nog te veel inwoners lozen waar het niet mag. Iedereen draagt zijn of haar verantwoordelijkheid en daar wringt soms het schoentje..."

Soorten beschermen en gebieden uitbreiden

"De bescherming van soorten vind ik ook heel belangrijk. Het huiszwaluwenproject uit 2009 waarbij de gemeente de nestkastjes kwam ophangen, was een opstap. Jammer genoeg krijg je voor dergelijke kleine projecten vaak moeilijk aandacht in de pers. Ook in 2010 komt er een soortenproject. Weet je waar ik echt van droom? Dat er in Latem opnieuw ooievaars zouden broeden."

"Nog te weinig mensen weten dat we in de Latemse Meersen dankzij het natuurbeheer ook af en toe nieuwe planten- en diersoorten aantrekken. Ik nodig Natuurpunt uit om daarover meer te communiceren aan onze inwoners via het gemeentelijk infoblad, de website en de gemeentelijke elektronische nieuwsbrief. De leden van Natuurpunt kennen natuurlijk al langer de 'Westerplas' in Hooglatem, maar ik verbaas me er telkens weer over dat er in ons dorp nog altijd mensen zijn die niet weten waar die parel ligt. Het is toch een realisatie waar ik bijzonder blij mee ben: de verdienste van het college en van privépartners, zoals de nv Hooglatem die de

plas aanlegde, de gemeentelijke diensten en Natuurpunt die het gebied beheren. Ik ben ervan overtuigd dat we de mensen van Hooglatem nu ook voldoende beschermen tegen wateroverlast. De eerste tekenen zijn alvast gunstig."

"Ik vind het belangrijk dat we de open ruimte verder beschermen via verwerving. De gemeente kocht recentelijk nog een groot stuk open ruimte aan de Steenweg en we zullen Natuurpunt verder blijven ondersteunen bij de uitbreiding van de Latemse Meersen. Jaarlijks stellen we daarvoor 25.000 euro ter beschikking. Nu het natuurpatrimonium aangroeit – het is nu al circa 50 hectare groot – hebben we besloten om het beheer zelf extra te ondersteunen. Zo stellen we jaarlijks 10.000 euro ter beschikking om natuurprojecten zoals het herstel van sloten en poelen te realiseren en ondersteunen we de aankoop van materiaal om natuurterreinen efficiënter te beheren. Natuurpunt heeft met 50% steun van de gemeente een hooikeerder aangekocht om terreinen die moeilijker via landbouwovereenkomsten te maaien zijn, ook degelijk te onderhouden. En er grazen prachtige Herdwickschappen op onze weilanden, een vorm van ecologisch beheer."

Open ruimte behouden: een moeilijk punt?

Diverse bouwprojecten in de gemeente zorgen voor commotie en de bewoners van Latem hebben soms het gevoel dat hun dorp wordt volgebouwd. Als we daar naar polsen, komt de strijdvaardigheid in Sabine naar boven. "De perceptie dat wij geen aandacht zouden hebben voor een goede ruimtelijke ordening, vind ik volledig fout. Mensen hebben het recht om op hun bouwgrond te bouwen, anders doen we aan broodroof. 'Après moi le déluge' is niet mijn lijfspreuk en het Nimby-principe (Not in my Backyard) hang ik al helemaal niet aan. Dat wil zeggen dat er niemand meer bij kan en dat alles oké is... in andermans tuin. Die vlieger gaat natuurlijk niet op. Vaak worden ook bewust bepaalde zaken geweld aangedaan. Neem nu het huis Minne aan de N43. Na de verbouwing zal de woning er aan de buitenkant net zo uitzien als voorheen. Of het nieuwe woon- en zorgcentrum, gecombineerd met een crèche voor 28 kindjes van 0 tot 3 jaar aan de Priesterage. Dat gebouw wordt nauwelijks elf meter hoog en past perfect in onze visie van 'levenslang wonen in eigen gemeente'. De mensen weten niet altijd hoe lang en intensief wij soms proberen elk project te herleiden tot wat kan en mag. De gemeente heeft trouwens niet alle touwtjes in handen. Soms beslist de hogere overheid positief over projecten

die wij als college afkeuren, soms tot onze grote ergernis." Sabine doelt hier op de meergezinswoningen. "Ons beleid is niet gericht tegen dergelijke woningen. Soms zijn die zelfs beter om meer groen en open ruimte te bewaren dan een traditionele verkaveling. Maar alles heeft zijn plaats en we willen zeker geen wildgroei. Daarom hebben we een verordening voorbereid die netjes vastlegt waar dergelijke panden in ons dorp kunnen komen en waar niet."

Het college trok samen met Natuurpunt naar de Raad van State om te protesteren tegen de bouw van een nieuwe villa in het natuurreservaat de Latemse Meersen. Wij noemden dit een trendbreuk en een duidelijke keuze voor de open ruimte. De Vlaamse overheid nam kennis van het verzoek tot schorsing en vernietiging bij de Raad van State en de nieuwe minister van Ruimtelijke Ordening heeft de bouwvergunning ingetrokken.

Voor het overige bleef de leefmilieuschepen nogal vaag over de vraag of de natuur voldoende zal winnen bij het voorstel tot ruimtelijk uitvoeringsplan om zonevreemde woningen in Sint-Martens-Latem te regulariseren. Het blijft naar ons gevoel toch nog wat zoeken naar het juiste evenwicht.

Realisaties

Het mag duidelijk zijn dat Sabine De Vos er met veel enthousiasme, inzet en doorzettingsvermogen in slaagt om een volwaardig gemeentelijk leefmilieubeleid in de steigers te krijgen. Meer en meer concrete realisaties krijgen vorm en sommige daarvan kunnen gelden als voorbeeld voor andere lokale besturen. Als gemeente die een deel van haar faam te danken heeft aan bos en natuur, mogen we gerust ambitieus zijn. Als we op dit elan doorgaan, krijgen we een milieu- en natuurbeleid op mensenmaat dat toch geen moeilijke of uitdagende dossiers uit de weg gaat. Sabine drukte Natuurpunt nog eens op het hart om meer initiatieven ook via de gemeentelijke nieuwsbrief kenbaar te maken.

Hiermee eindigen we waar het gesprek begon. Sensibiliseren, mensen warm maken voor een beter leefmilieu is Sabines tweede natuur. Het is wel leuk dat we een leefmilieuschepen hebben die onze vereniging nog wat extra aanpoort. We beloven ons best te doen en raden elk lid van Natuurpunt alvast aan om zich via de website van de gemeente in te schrijven voor de gratis elektronische nieuwsbrief. Binnenkort dus met extra natuurnieuws.

Info: www.sint-martens-latem.be

Wil je ook een gratis energiescan van jouw woning?

Energiebesparing is een hot item. En terecht! Door energie te besparen, draag je niet alleen bij tot de strijd tegen klimaatverandering, het is ook goed voor je portefeuille.

Samen met netbeheerder IMEWO biedt de gemeente Sint-Martens-Latem opnieuw gratis energiescans voor huishoudelijke afnemers aan. Een energiedeskundige van Eandis komt ter plaatse een 'scan' uitvoeren en bekijkt samen met jou de mogelijkheden. Door kleine maatregelen kun je heel wat besparen.

Hoe werkt het?

- Schrijf je in: contacteer Jana Verlinde van de milieudienst van Sint-Martens-Latem, Dorp 1, 9830 Sint-Martens-Latem. Fax naar 09/282.17.31 of mail naar jana.verlinde@sint-martenslatem.be
- Eandis neemt contact met je op om een concrete afspraak te maken.
- De energiedeskundige komt bij je thuis en bekijkt samen met jou het energieverbruik. De expert geeft je meteen heel wat nuttige tips om energie te besparen.
- De deskundige stelt een rapport op waarin hij alle tips op een rijtje zet.

Schapeproject

Onze Herdwicks vonden allemaal snel een sponsor.

Dank je wel peters en meters!

Meer info op www.natuurpuntgent.be onder "schapenproject".

